

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Ренета Маринова Димитрова, Нов български университет

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „доцент“

в Университет по застраховане и финанси

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.8 Икономика

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 55 от 08.07.2025 г., като кандидат участва д-р Пламен Ивов Иванов от Университета по застраховане и финанси.

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № 650 от 22.12.2025 г. на Ректора на Университета по застраховане и финанси съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УЗФ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат: д-р Пламен Ивов Иванов, Университет по застраховане и финанси.

Документите, представени от д-р Пламен Ивов Иванов отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на УЗФ и включват: CV, Удостоверение от НАЦИД, копие от диплома за доктор, монографичен труд, списък с публикации, резюмета на публикациите на български език, резюмета на публикациите на английски език, медицинско свидетелство, свидетелство за съдимост, удостоверение за стаж, справка за изпълнение на минималните национални изисквания, справка за научните приноси на всяка статия, формуляр за съгласие за обработване на лични данни.

Част от представените документи е справка за наукометричните показатели за доцент. От информацията, съдържаща се в справката и приложените доказателства към нея се вижда, че д-р Пламен Иванов изпълнява качествените и количествените изисквания към кандидатите за придобиване на академичната длъжност „доцент“. Минимално изискуемият праг за групи А, В, Г и Д от 400 точки е надхвърлен с 80 точки при представени доказателства за 480 точки. В група Г, т.7 двете статии са в съавторство и следва да се

отчитат всяка по 5 точки, а не както е посочено в справката – по 10 точки, т.е. за група Г се приемат 250 точки, а не посочените в справката 260 точки.

По отношение на изписването на научните трудове в справката за наукометричните показатели за доцент, препоръчвам да се прецизират реквизитите на дисертационния труд, където липсва година на защитата, номер на дипломата, научен ръководител и рецензенти. Да се допълнят с година на издаване хабилитационния труд и публикуваната книга на базата на защитен дисертационен труд.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Кандидатът по конкурса има впечатляващи образование и кариера, изцяло свързани с публичните финанси с акцент върху публичния дълг и данъчното облагане, управлението на капитала, ликвидността, риска и регулаторните съответствия. По време на професионалното си развитие той е консултирал висш мениджмънт на международни кредитни институции в Обединеното кралство. Всичко това показва, че професионалният му опит е тясно свързан с неговите научни търсения и последващите публикации. По отношение на преподавателската му дейност следва да се подчертае, че тя също е много активна. Д-р Иванов преподава в редица авторитетни университети, а понастоящем е старши преподавател по банкиране и икономика, както и ръководител на МП International Banking and Finance.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Кандидатът д-р Иванов участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ със следните научни трудове: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“; хабилитационен труд – монография; публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд; публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“; четири статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, от които една самостоятелна статия, две статии в съавторство с двама автори и една статия в съавторство с един автор; две статии в съавторство с един автор, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране. Горепосочените научни трудове са включени в Справката за наукометричните показатели за доцент. Изследванията на кандидата са изцяло в областта на обявения конкурс. С преобладаващ дял са монографиите. От гледна точка на количество и структура, публикациите са достатъчни и подходящи. С тях се покриват изискуемите точки по показателите от групи А, В и Г на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

3.1. Оценка на монографичния труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

Монографичният труд на д-р Иванов е с научно-приложен характер, с обем от 206 страници, структурирана в предговор, шест глави и библиография, включваща внушителен брой източници - 478. Той е рецензиран от двама хабилитирани преподаватели в областта на икономиката – проф. д.и.н. Юлия Добрева и доц. д-р Джеймс Йоловски. Безспорна е актуалността на темата на монографичния труд, отговарящ на днешните цели на държавите – постигане на икономически растеж и ролята на банките и кредита.

Монографията разкрива концептуалните основи на днешната политическа икономия, като акцентира върху съвременните аспекти на влиянието на кредита за постигане на растеж, защото както правилно посочва авторът, кредитът не е неутрален. В тази връзка, участието на банките като кредитни институции е неминуемо важно. Именно те на основата на модернизирано финансиране могат да допринесат за създаването на иновативна и стабилна икономика.

В първа глава /предговор/ авторът ясно формулира целта и задачите на монографичния труд и изследователската хипотеза. Във втора глава са разгледани теоретичните основи на връзката между икономически растеж и финанси. В трета глава е представена новата макроикономическа парадигма, а именно усъвършенстване на количествената теория на парите до количествена теория на разпределения кредит. Четвърта глава представя подробно методологията на направеното изследване с неговия дизайн, методи за събиране на данни, аналитична рамка, предизвикателства и ограничения и етични съображения. В пета глава е направен критичен анализ на съвременни банки в България, Германия и Обединеното кралство, като е отделено място на Българска банка за развитие. В шеста глава на основата на извършени политически анализи авторът е дал свои препоръки.

Безспорно монографията има теоретично, приложно и практическо естество. Достойнство на труда е критичния поглед на автора по отношение на количествената теория на парите. Въз основа на него д-р Иванов се ангажира със свое предложение за корекции през количествената теория за разпределения кредит, за която счита, че би допринесла за изграждане на по-реалистична макрорамка за връзката финанси-растеж.

Определено научно и приложно достойнство на монографията е направената оценка на ролята на спестовните и кооперативните банки за развитието на микро-, малките и средните предприятия и постигането на регионално благосъстояние. Съвсем правилно е изтъкната тяхната важна роля, защото те изграждат дългосрочни отношения с тези предприятия като вземат предвид локалното им значение. В тази насока следва да се отбележи подробният и компетентен сравнителен анализ на Българска банка за развитие, Kreditenstalt fur Wiederauf-

bank и British Business Bank, три държавни банки, с акцент на тяхното влияние върху развитието на регионите. Сравнителният анализ продължава и по отношение на германския модел за дългосрочно финансиране на реалната икономика и англо-американския. Предимство д-р Иванов дава на германския модел, като ясно очертава положителните му страни.

За принос с практическа насоченост могат да бъдат определени политиките, които авторът на монографичния труд предлага за насочване на кредита към цели, които биха довели до положителни резултати, от една страна, а от друга, за укрепване на местната финансова екосистема. Ясно се открояват позициите на автора и неговото критично отношение към един или друг проблем. Направените предложения ясно показват позициите му и неговото критично отношение към разглежданите въпроси. Заедно с това те са прагматични и приложими.

3.2. *Оценка на приносите в останалите научни трудове на кандидата*

Прави отлично впечатление многообразието от проблеми, които кандидатът е обхванал в научните си трудове. *Едно направление* от публикациите се занимава със съвременната парична система, публичните финанси с акцент върху дълга, дизайна и неравенството. Използвайки историческия подход д-р Иванов изследва критично дългосрочните институционални корени на икономическото неравенство, стъпвайки на създаването и еволюцията на Банката на Англия. Внимание заслужава направеният 250 годишен анализ на подбрани данни, с който авторът доказва ролята на кредитните институции като централни актьори, които правят разпределението на богатството и нещо по-важно – оформят архитектурата на политическата икономия; *Друго направление* от публикации разглежда в критичен план дебатът „Валутна срещу банкова школа“ в контекста на дигиталните финанси. Определен интерес предизвикват разработките на д-р Иванов, които акцентират върху възхода на Китай и китайското икономическо чудо. Тук следва да се отбележи направената оценка на това как пост-Маоисткият Китай синтезира принципите на Валутната и Банковата школа в хибрид от децентрализирани публични банки, които успешно насочват „вътрешни пари“ към реалната икономика. Заслужава внимание авторската обосновка, че интеграцията на държавно ръководена парична емисия с местно разпределение на кредита се явява двигател на бърз растеж и индустриализация. *Друга група от публикации* обръща сериозно внимание на предприемачеството и висшето образование в държавно подпомагани икономики като тези на Бразилия и Китай, като темата за висшето образование е продължена с разглеждане на въпроса съботира ли структурата на висшето образование иновациите и устойчивия икономически растеж. Критичният поглед на д-р Иванов при прегледа на

литературата, посветена на изследване на човешкия капитал и проведеното изследване на демографията, грамотността и управлението в България му позволява не само да изведе причините за отслабване на човешкия капитал, но и да предложи конкретни структурни реформи за обръщане на модела да се произвеждат бюрократи като се укрепи връзката академично образование – индустрия.

Книгите и статиите, с които д-р Иванов участва в конкурса разглеждат актуални и дискуссионни въпроси, съдържат полезни за науката и практиката анализи, оценки и изводи. Всички те го представят като компетентен учен и практик. Приемам приносите, посочени в справката. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост и част от тях са пряко ориентирани към висшето образование и учебната работа на д-р Иванов като преподавател в УЗФ.

3.3. Цитирания от други автори

За целите на конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, д-р Иванов е представил общо 8 цитирания на научни трудове. Четири от тях са в научни издания в колективни томове и носят на кандидата 60 точки, а четири са в нереферирани списания с научно рецензиране и носят 20 точки или общо 80 точки. Те са с 30 точки повече от минимално изискваните 50 точки за заемане на академичната длъжност „доцент“. Резултатите от научноизследователската дейност на д-р Иванов са представени пред академичната и научната общност в авторитетни издания на английски и български език. Всичко това доказва, че д-р Пламен Иванов е разпознаваем сред научните среди в областта на неговите творчески и изследователски интереси.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Монографията, както и останалите рецензирани научни трудове на д-р Иванов свидетелстват за научната етика и коректност на автора, която се изразява в позоваване на използваните източници. Навсякъде точно и ясно са цитирани авторите и техните публикации.

5. Критични забележки и препоръки

Препоръките ми към по-нататъшната работа на д-р Пламен Иванов е да участва активно в международни научни форуми, да разшири публикационната си дейност в научни издания, което ще му даде по-висока разпознаваемост и цитируемост. Преподавателската му

дейност в Университета по застраховане и финанси би следвало да е подкрепена и с учебници.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът на научните публикации и цялостната преподавателска дейност на д-р *Пламен Ивов Иванов* показва, че неговата кандидатура напълно отговаря на всички нормативни изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, регламентирани със Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Наредбата за развитие на академичния състав на УЗФ. В качествено отношение публикациите на д-р Пламен Ивов Иванов съдържат научни, научно-приложни и приложни приноси, които ги правят изключително полезни за теорията и практиката. Всичко посочено до тук ми дава основание да дам положителна оценка и с убеденост да предложа на членовете на уважаемото Научно жури да гласуват за избирането на д-р *Пламен Ивов Иванов* на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика в УЗФ.

05.02.2026 г.

Рецензент:

Доц. д-р Ренета Маринова Димитрова